

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

לב.

עין משפט גזר מצוה

א ממי פיי מהל
מאלות אסורות
הלכה :
ב ממי פיי מהל
מאסורי כפרה הלכה
:י:
ג ממי פיי מהל
ד ממי פיי מהל
מעשר הלכה י :

רב ניסים גאון

האשה שיש עליה לידה או
ידיה מביאה מעות ונותנת
בשופר. פיי שופר האומר
כאן היא יתיב שמקבצין
לתוכה מעות שלקנין.
כמפורש במס' שקלים י"ג
שבפרות היו במקדש
וכתוב עליון תקלין חרתין
תקלין עתיקין. ולזה
כתובו במסכת גיטין
בפרק הניקויין. והא
שיפורא דמיעקרא בי בר
יהודה ולבסוף בי רבה,
ולבסוף בי רב יוסף,
ולבסוף בי אבאי, ולבסוף
בי רבא.

רבינו הגנאל

רבינו הגנאל (המשך)
של כהנים עומדין משם
עד שיכלו כל מעות
שבשופר. אמר רב ששת
מנא אמינא לה דתניא
האומר לחבירו צא ולקט
לי תאניס מתאניס אוכל
מהן עראי ומעשרין
דמאי, מלא לך כלכלה
זו אוכל מהן עראי
ומעשרין דמאי. כמה
בדרם אמורים בעם
הארץ, אבל חבר אוכל
ואין צריך לעשר דברי
רבי. וכן שמעון בן
גמליאל אומר לא יאכל
עד שיעשר לפי שלא
נחשדו חברים לתרום
[שלא] מן המוקף. א"ר
נחמן דברי מרבי אבא,
מוטב שיחשדו חברים
לתרום שלא מן המוקף,
ואל יאכלו לעמי הארץ
טבלא. ודייק רב ששת
מינה ואמר עד כאן לא
פליגי ר' [נחמן] אלא
בנחשדו, אבל כ"ע חזקה
שליח עושה שליחותו,
ולכן [נחמן] דאמר ליה
לקט לי דמאי ליקט.
ודחי רב נחמן הכי, לאו
משום חזקה שליח
עושה שליחותו אלא
כדרכו [נחמן] חזקה
חזקה היא על החבר
שאין מוציא דבר שאינו
מתוקן ממתת דיו. לפיכך
א"ר אם החבר אמר לנעם
הארץ ודאי החבר עישר
מתוקן ממתת דיו. לפיכך
אוכל עם הארץ ואין
צריך לעשר. ואבא א'
נחמן נחשדו חברים
לתרום מבייתו על מה
שהוא בדרם. אמר רב
במה דברים אמורים
שמעשרין דמאי, בעם
הארץ. האי עם הארץ אי
ל"ע כמותו א"ל לקוט
לי לא ציית ליה לעשר
כלל, ולא דמאי ולא
דמאי. אלא עם הארץ
דאמר לחבר אותו חבר
מעשר דמאי חייש שמא
עם הארץ שא"ל לקט
לי עשר עליהן מבייתו,
הוה ליה ספק לפיכך
דמאי. אי הכי [נחמן]
תנא רבי מוטב
שיחשדו חברים לתרום
שלא מן המוקף ולא
הוא החבר. ואוקמה רבינא,
וחבר אחר שומעין ר' סבר

רב ששת אמר חזקה שליח עושה שליחותו. הרב רבינו שמעון
מפוליר"א פוסק כרב ששת דב"ה פוסק להלכה כרב נחמן
דדיני וכרב ששת דבאסורי ולר"ת נראה דהכא הלכה כרב נחמן
דב"ה התקבל (גיטין 97 סד).

בשל סופרים חזקה שליח עושה שליחותו ורב
ששת אמר אחד זה ואחד זה חזקה שליח
עושה שליחותו א"ר ששת מנא אמינא לה
דתנן **א** משקרב העומר הותר החדש מיד
ב והרחוקים מותרים מחצות היום ואילך והא
חדש דאורייתא הוא וקתני הרחוקים מותרין
מחצות היום ואילך לאו משום חזקה שליח
עושה שליחותו ורב נחמן התם בדתני טעמא
לפי שיודעין שאין בית דין מתעצלין בו ואיכא
דאמרי אמר רב נחמן מנא אמינא לה דקתני
טעמא לפי שיודעין שאין ב"ד מתעצלין בו
ב"ד הוא דלא מתעצלין בו הא שליח מתעצל
בו ורב ששת אמר לך ב"ד עד פלגיה דיומא
שליח כולי יומא אמר רב ששת מנא אמינא
לה דתניא האשה שיש עליה לידה או יביה
מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת
בקרשים **א** לערב מאי טעמא לאו משום
דאמרינן חזקה שליח עושה שליחותו ורב
נחמן התם כדרב שמעיה **ב** דאמר רב שמעיה
ג חזקה אין ב"ד של כהנים עומדים משם עד
שיכלו כל מעות שבשופר אמר רב ששת
מנא אמינא לה דתניא האומר לחבירו צא
ולקט לי תאניס מתאניס אוכל מהן עראי
ומעשרין דמאי מלא לך כלכלה זה תאניס
מתאניס אוכל מהן עראי ומעשרין דמאי
ד כמה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר
אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי רבן שמעון
בן גמליאל אומר במה דברים אמורים בעם
הארץ אבל בחבר אינו אוכל עד שיעשר
לפי **ה** שלא נחשדו חברים לתרום שלא מן
המוקף אמר רבי נחמן דברי מדברי אבא
מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף
ולא יאכלו לעמי הארץ
לא נחשדו חברים לתרום עד כאן לא
פליגי ר' [נחמן] אלא בנחשדו, אבל כ"ע חזקה
שליח עושה שליחותו, ולכן [נחמן] דאמר ליה
לקט לי דמאי ליקט.
ודחי רב נחמן הכי, לאו
משום חזקה שליח
עושה שליחותו אלא
כדרכו [נחמן] חזקה
חזקה היא על החבר
שאין מוציא דבר שאינו
מתוקן ממתת דיו. לפיכך
א"ר אם החבר אמר לנעם
הארץ ודאי החבר עישר
מתוקן ממתת דיו. לפיכך
אוכל עם הארץ ואין
צריך לעשר. ואבא א'
נחמן נחשדו חברים
לתרום מבייתו על מה
שהוא בדרם. אמר רב
במה דברים אמורים
שמעשרין דמאי, בעם
הארץ. האי עם הארץ אי
ל"ע כמותו א"ל לקוט
לי לא ציית ליה לעשר
כלל, ולא דמאי ולא
דמאי. אלא עם הארץ
דאמר לחבר אותו חבר
מעשר דמאי חייש שמא
עם הארץ שא"ל לקט
לי עשר עליהן מבייתו,
הוה ליה ספק לפיכך
דמאי. אי הכי [נחמן]
תנא רבי מוטב
שיחשדו חברים לתרום
שלא מן המוקף ולא
הוא החבר. ואוקמה רבינא,
וחבר אחר שומעין ר' סבר

זבל סופרים. סמכין לחזקה שליח דמי לא עביד לך חמיר
איסורא כגון עירובי תחומין: הרחוקין. מירושלים שאינן יודעין אם
עדיין קרב העומר מותרין מחצות היום. אלמא סמכין אכהנים שהן
שלוחנו ועבדי שליחותיהו ומקרבי ליה: הסם דקדמי טעמא כו'.
בעלמא לא: שליח כולי יומא. נטריה
ומכי מטא לאורתא סמכין עליה
דודאי לא עבר היום עד שאמר
הבטחמו: מעות. דמי שמי פוריס:
ונתנם בשופר. שכתוב עליו קינין
שסם נותנין מעות קיני חוצה כדתנן
בשקלים (פ"ו משנה ה) י"ג שופרות
כו': ועולג. דתנן (מגינה 97 סב).
האונן והמחוסר כפורים לריבין
טבילה לקודש: ואולגה בקדשים
לערב. אלמא חזקה כהנים עושין
שליחותן הואיל והדבר תלוי בהן
שההנים סומכות עליהן שלא יעבור
היום עד שיקנו קינין ככל מעות
שצאתו שופר ויקריבו כדי שלא יאכלו
ההנים קדשים בטומאת הגוף **א** שהוא
צרכת: וכן נחמן. אמר לך הא נמי
חזקה דבי דינא הוא: לא ולקט לך
תאניס מתאניס. ולא נתן מדה
ללקטתו: אולגה המלקט מן
ההלקטות: עראי. כלה מעשר וכשצא
לאכלן קצע מעשרן ודאי מעשרות
ודאין תרומה גדולה וכל דיני הפרשה
שאינן ספק לומר שמה צעל הצית
עשר עליהן ממקום אחר דהא לא
ידע כמה ליקט: אכל אמר לו מלא
לך כלכלה זו. הואיל ונתן זה יודע
כמה לוקט יש לומר שמה זה הנותן
חושש שמה יסמוך עליו שיתן לו דבר
היתר ומעשר עליהן ממקום אחר
הילכך מלקט זה אוכל מהן עראי
כלה מעשר וכשצא לאוכלן קצע אין
צריך לעשרן ודאי אלא דמאי **ב** יפריש
ויאכל הוא בעצמו המעשרות של לו
ואל עני כשאר לוקט פירות מעם
הארץ שמחזיקין בספק מעשרין אף
אלו ספק מעשרין הם ותורת דמאי
עליהן: ד"ה. דספק הן דמאי
מיהא צעי אפרושי: צעם הארץ.
שהנותן עם הארץ הוא ואינו חושש
צלפני עור: אכל צחצר. ודאי
מעשרין הן ואין צריך לעשרן אפילו
דמאי: רש"ג אומר ד"ה. דסגי
דמאי צומן הנותן עם הארץ וחסד
לתרום שלא מן המוקף: אכל. היה
נותן חצר לא יאכל קצע הלוקט עד
שיעשרם מעשרות ודאי: רבי בנו של
רש"ג הוה: ולא יאכלו נעמי הארץ
עבליס. לקמן מפרש הי גיהו עם
הארץ: לא נחשדו. לתרום שלא מן
המוקף הא לאו הכי ודאי הוה סמכין
על צעל הצית זה שהוא שליח על כך
שמוטל עליו לעשר מה שהוא נותן
ואל יאכל איסור לעם הארץ: מסתם
ידו. דהואיל ופירי דידיה הוא עליה
דידיה רמי וחישי ללפני עור אכל
שליח דקציל עליה מחצירו איכא
למימר דמייאש ולא עביד דסצר
יית לך. לעשורי ספק הא עם הארץ
מיתנין ליה טפי
מיני: רישא. דקמני מעשרן דמאי צעם
הארץ דקאמר ליה
לחצר סיפא כו' והכי קאמר בנה
עישר עלייהו האי צעל הצית אי לא
אכל צחצר שאמר לעם הארץ חייש
דודאי כיון דנותן חצר ולוקט עם
הארץ חייש הנותן ללא ליכליהו
צטצלייהו ותורם אף שלא מן המוקף
דמוטב יחשדו חברים כו':
איסורא

א מנחות סה, ג) (ר"ה ג'
מנחות סה. סוכה תל"א).
א [נחמן] דהא דוקא לערב
ונגלו בני עומר מרי מנחות
ע"י מוס' מגינה כ"א. ד"ה
האון וכו' ומוס' וצחסי ח"א:
ד"ה טבילה, ד) פסחים 5;
ב [נחמן] ל: ושי"ן,
ג [פסחים ט. ושי"ן,
ד [מנחות פ: ע"ש, ח] (ח' ז"ל)
לא יאמר,

הגהות הב"ח

א רש"י ד"ה אכל אמר
וכי לעשרן ודאי אלא דמאי
דהא אמרינן שמיא
הנותן עישר אלא
יפריש ויחלל הוא:
ב תוס' ד"ה רב ששת
וכי אשה סתם ומה
שלוהו אסור בכל הנשים:
ג בא"ר לא היה צריך
לחזקת ב"ד כהנים:

גליון הש"ס

תוס' ר"ה תאניס
מתאניס וכו' בשל תורה.
ע"פ לקמן על ע"כ תוס'
ד"ה מלא האלי מלא:

מוסף רש"י

שאין בית דין מתעצלין
בו. מלקטתו קודם שחל
(סוכה תל"א). עד שיכלו
כל מעות שבשופר.
שופר היה שם שכתוב עליו
קינין, ואשה שיש עליה
לידה, וכן כל מחוסרי
כפרה, מנבלין מעות
ונתנין לתוכו, ודמי קינין
קציון היו, ואוכלים בקצע
לערב וסומכין על חזקה
כ"ד של כהנים שאין
עומדין משם עד שיכלו כל
מעות אותו שופר, כדי שלא
יאכלו מאסורי כפרה
בקדשים (פסחים 3). שלא
נחשדו חברים לתרום
שלא מן המוקף. מן
שאינו סמוך לו, כגון (גי'ה)
ל: אין מקיפין שמי
חבירו, וכמו (נה"ט ע"ג):
מקפס וקורא לה שם, לנחן
מקרי וקנין על מה שהיה
ואסור לחצר להפריש ממה
שאין לפניו על מה שפריש,
דמשא אותו שהוא סמוך
עליו אינו בעין, שנאמר לו
נקט, ומנאל שאין אומר
כלום ואוכל עבליס חסד
(1) ואם עשה עשו (גיטין 97).
ל:

רבינו הגנאל

אמר רב נחמן בשל
סופרים ארבינן חזקה
שליח עושה שליחותו,
אבל בשל תורה עד
שיחברו.
שליחותו. ורב ששת
אמר אחר זה ואחר זה
חזקה שליח עושה
שליחותו. אמר רב ששת
מנא אמינא לה דתנן
במנחות משקרב העומר
מותר החדש מיד,
והרחוקין מחצות היום
ואילך, ופשוטה היא.
ורב ששת בית דין אין
מתעצלין ושרי מחצות
היום אבל גבי שליח כל
היום, יתר מזה אמרינן
חזקה שליח עושה
שליחותו. אמר רב ששת
מנא אמינא לה דתניא
באשה שיש עליה לידה או
ידיה מביאה מעות לקינה ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקרשים לערב. מאי טעמא
לא משום דאמרינן חזקה